

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« 17 » _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія кольору

Напрямок підготовки 6.010102 Початкова освіта

(освітній рівень перший (бакалаврський))

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти
Програма № <u>2243</u>
<u>Жильцов</u> (підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » 20 <u>16</u> р.

2016-2017 навчальний рік

Розподіл годин відповідає навчальному плану. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи А.О.Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни “Психологія кольору” за напрямом підготовки 6.010102, “Початкова освіта”, 4 курс.

Розробник:

Волкова Л.М.

старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва.

Протокол №1 від 29 серпня 2016 р.

Завідувач кафедри Романенкова Ю.В.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни.....	7
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	
II. Мета викладання дисципліни навчання.....	8
III. Програма.....	9
ЗМ I. Колір у психофізиці сприйняття.....	
ЗМ II. Сприйняття кольору та психічні стани.....	
IV. Навчально-методична карта дисципліни “Психологія кольору”.....	13
V. Плани семінарських занять.....	14
VI. Завдання для самостійної роботи.....	17
VII. Карта самостійної роботи студента.....	19
VIII. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект).....	20
IX. Система поточного і підсумкового контролю знань.....	23
X. Методи навчання.....	25
XI. Методичне забезпечення курсу.....	26
XII. Розподіл балів, які отримують студенти.....	27
XIII. Рекомендована література.....	28

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни “Психологія кольору” є нормативним документом Київського Університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою образотворчого мистецтва на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів-педагогів спеціалізації “Образотворче мистецтво” відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати спеціаліст відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни “Психологія кольору”, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Навчальний матеріал курсу спирається також на базові положення загальної і дитячої психології про роль практичної діяльності в розвитку особистості, про специфіку та шляхи розвитку художньої творчості людини.

Метою викладання курсу “Психологія кольору” є розширення можливостей круга діяльності майбутніх викладачів та спеціалістів, їх ознайомлення з колірною психологією, як сучасним напрямком психології, і її практичним розділом - колірною психодіагностикою.

Основним завданням вивчення навчальної дисципліни є:

- набуття базових знань з психології кольору;
- ознайомлення з основними напрямками розвитку науки з психології кольору та сучасними досягненнями у вивченні кольору та кольорових явищ;
- розвиток сенсорних здібностей у студентів, як основу повноцінного естетичного сприйняття творів мистецтва та власної художньої творчості;
- ознайомлення з фізіологічними та психологічними властивостями кольору та впливу його на людину;

- набуття досвіду виконання мистецького аналізу, здійснення добору творів образотворчого мистецтва для учнів молодшого та середнього шкільного віку, проведення аналізу дитячих художніх робіт;
- розширення художньо-естетичного досвіду студентів, збагачення їх емоційно-почуттєвої сфери.

Програма курсу “Психологія кольору” направлена на художньо-педагогічну і психологічну підготовку фахівців в області художньо-естетичного напрямку і побудована на основі розширення і поглиблення можливостей застосування образотворчої діяльності та арт-терапевтичних технік.

Сучасне розуміння “Психологія кольору” припускає, по-перше, використання мови образотворчої експресії; по-друге, безпосередня участь людини в образотворчій творчості. Молодий вік “Психології кольору” має і різні напрями : лікувально-реабілітаційний, педагогічний і соціальний. Курс “Психологія кольору” орієнтує того, хто вивчає, на властивий кожному внутрішній потенціал, не нав'язує людині “зовнішніх”, “механічних” засобів вирішення його проблем.

Колір - могутній засіб дії на психіку людини. Сила кольору полягає в тому, що він здатний "обійти" захисні механізми нашої свідомості і діяти на несвідомому рівні. Тому колір стає дуже привабливим засобом для психологічних маніпуляцій. Це, зокрема, добре розуміють провідні товаровиробники і політтехнологи. Широке використання кольору в сучасних засобах комунікації і обробки інформації ставить все нові завдання перед фахівцями.

Програма курсу "Психологія кольору" досліджує одне з головних питань колірної психології - феномен колірних переваг. Теоретичне пояснення цьому феномену має принципове значення для колірної психодіагностики. Обидві дані дисципліни (колірна психологія і колірна психодіагностика) вивчають різні аспекти колірної дії на психіку людини і віддзеркалення цієї дії в свідомості (психосоматика). Завдяки виявленим

зв'язкам і закономірностям вже зараз колірна психодіагностика здатна на основі аналізу колірних симпатій суб'єкта охарактеризувати властиві тому особливості нервово-психічного реагування, тонко описати ряд властивостей і станів.

Сучасна людина, особливо майбутній викладач образотворчого мистецтва у початковій школі, повинна знати і розуміти, як колір впливає на його організм і психіку, збагачує сприйняття і свідомість, приводить до розуміння "мови кольорів" (В.Кандінський), діє на дитину різного віку.

Структура програми передбачає всі види навчальної діяльності : лекційні, семінарські заняття, науково-дослідну роботу не тільки як індивідуальні завдання для поглибленого вивчення дисципліни, але експериментальні дослідження в групі.

Отримання і засвоєння студентами нових знань (лекційні і семінарські заняття) доповнюється базовими вправами для майбутніх вчителів, в яких можна придбати важливий для занять мистецтвом досвід, творчо переробляючи приклади і вказівки, що додаються до учбового плану. Ефективною формою організації процесу навчання є індивідуальні завдання, направлені на науково-дослідну діяльність (поглиблене вивчення студентами курсу навчання), розвиток здібностей студентів, реалізацію їх творчих можливостей.

Самостійна робота студента над освоєнням матеріалу навчання припускає вивчення додаткової літератури в бібліотеці, в домашніх умовах, а також опрацювання окремих базових вправ з урахуванням індивідуальності студента. При складанні завдань навчання за одиницю було узято дві години навчання (одна година навчання дорівнює 40 хв.).

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “Психологія кольору”

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет :

“Психологія кольору”

Курс: Підготовка (бакалаврів)	Галузь, напрям, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>2 кредити</i></p> <p>Змістових модулів: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальна кількість годин: 72 години</p>	<p>Шифр та назва галузі знань 0101 Педагогічна освіта</p> <p>Шифр та назва напрямку підготовки 6.010102 Початкова освіта</p> <p>Освітній рівень перший(бакалаврський)</p>	<p>Рік підготовки – 4</p> <p>Семестр –7</p> <p>Аудиторні заняття: 28 годин, з них : Лекції (теоретична підготовка): <i>16 годин</i></p> <p>Семінарські заняття: <i>12 годин</i></p> <p>Самостійна робота: <i>40 години</i></p> <p>Модульний контроль: <i>4 годин</i></p> <p>Вид контролю: Залік</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва розділу, теми	Кількість годин				
	Лекції	Сем.	Сам. робота	МК	Усього
Змістовий модуль I.					
Колір у психофізиці сприйняття					
Тема 1. Вступ. Методологічний аналіз поняття кольору	2				2
Тема 2. Історична ретроспектива кольорів. Символіка кольорів	2	2	6		10
Тема 3. Роль кольору у психофізиці сприйняття	2				2
Тема 4. Кольорова психодіагностика	2	2	6		10
Тема 5. Колір у мистецтві		2	8		10
Разом за I модуль	8	6	20	2	36
Змістовий модуль II.					
Феномен переваги кольорів, сприйняття кольору та психічні стани					
Тема 6. Феномен переваги кольорів	2				2
Тема 7. Теорія кольору Гете, теорія кольору В. Кандинського, І. Іттена.		2	8		10
Тема 8. Вікові особливості розвитку дитини та переваги кольорів у дітей та дорослих	2	2	6		10
Тема 9. Сприйняття кольору та психічні стани	2				2
Тема 10. Колір, емоції і характер	2	2	6		10
Разом за II модуль	8	6	20	2	36
Усього годин	16	12	40	4	72

III. Програма

Змістовий модуль I.

Колір у психофізиці сприйняття

Тема 1. Лекція. Вступ. Методологічний аналіз поняття кольору (2 год.).

Методологічний аналіз поняття кольору.
Колір у психофізиці сприйняття і психосемантиці кольору.
Психологічна концепція значення кольору.
Теоретичний аналіз проблеми натурального значення кольорів.
Конкретна методологія вивчення колірних значень.
Короткий огляд еволюції колірного зору.
Короткий огляд класичних уявлень про колірне сприйняття.
Методологічний аналіз підходів до научного визначення поняття “Колір”.
Методологічний аналіз визначення кольору. І. Ньютон. Евальд Геринг.
“Проміжний” підхід до визначення кольору.
Естетико-феноменологічні концепції Гете, Р. Штайнера, В. Кандінського.
Структура природніх значень кольору.
Дослідження кольору в експресивному та імпресивному аспекті.
Константність колірних значень.
Психологічні константи триколірної символізації. Об’єктивні закономірності.
Колірносимволічний і змістовний аспект.
Синестезія як органічна тканина живопису.

Література [1; 3; 5; 9; 14]

Тема 2. Лекція. Історична ретроспектива кольорів. Символіка кольорів (2 год.).

Етапи розвитку кольорової символіки.
Порівняння змісту кольорового символу у різні історичні епохи.
Колір і магія у первісних народів : білий, чорний, червоний, жовтий, синій.
Кольорова символіка Стародавнього світу : Індія, Китай, Близький Схід, Центральна Азія, Єгипет.
Античність : чорний, жовтий, червоний, білий, золотий, синій, фіолетовий кольори.
Богословський етап :

- кольорові символи християнства;
- кольорова символіка ісламу;
- ренесанс.

Соціально-психологічний етап.

Література [1; 3; 5; 9; 17]

Семінар. Символіка кольорів.

Тема 3. Лекція. Роль кольору у психофізиці сприйняття (2 год.).

Пороги чуттєвості кольорів та емоційний стан.

Колірно-смакові взаємовідповідності.

Порівняння синестетичних закономірностей.

Кольорова психодіагностика.

Особливості кольору як засоба психодіагностики.

Обробка результатів тестування.

Основи інтерпретації КТ.

Нормативні таблиці кольорових переваг.

Нові алгоритми обробки та інтерпретації результатів кольорових переваг.

Визначення внеску кольорових факторів у конкретний кольоровий вибір.

Дія колору на вегетативну нервову систему людини.

Дія колору на центральну нервову систему людини.

Колір та емоції. Колір та характер.

Відношення до кольору у процесі мислення.

Література [1-6; 15; 18; 19]

Тема 4. Лекція. Кольорова психодіагностика (2 год.).

Кольорова символіка як “передісторія” кольорової психодіагностики.

“Тест чорнильних плям” Г. Роршаха.

Кольорові тести М. Люшера, біографічні відомості.

Структура теста М. Люшера.

Процедура проведення тесту.

Обробка результатів тестування.

“Структура” і “функція”.

Вплив І. В. Гете, І. В. Кандінського на “Структуру” кольору М. Люшера.

“Концентричність - ексцентричність”, “автономність - гетерономність”.

Кольоровий ряд М. Люшера : синій, зелений, червоний, жовтий, сірий, фіолетовий, коричневий, чорний кольори.

“Тест кольорових пірамід”.

Кольоровий тест відношень.

Методика кольорових порогів.

Особливості кольору як засіб психодіагностики.

Література [1-6; 10; 11; 13]

Семінар. Кольорова психодіагностика.

Змістовий модуль II.

Феномен переваги кольорів. Сприйняття кольору та психічні стани.

Тема 6. Лекція. Феномен переваги кольорів (2 год.).

Основні параметри кольору.

Загальні закономірності зв'язку основних характеристик кольору з емоціями.

Відношення до кольорів у зв'язку з установкою спостерігача.

Переваги та індивідуальність.

Переваги кольору і особові характеристики.

Від душевного настрою до настрою природи.

Земні кольори, міфологія і ландшафт.

Перевага та індивідуальність.

Міфологія, історія, символ.

Зв'язок основних характеристик кольору з емоціями.

Пороги чуттєвості і переваги кольорів.

Вплив вегетативної нервової системи на переваги кольорів.

Енергетична та інформаційна сторони колірної дії.

Перевага кольору та Я-концепція.

Література [1; 3; 5; 9; 11; 14-16; 19]

Семінар. Естетико-феноменологічна концепція Гете, теорія кольору В. Кандінського, І. Іттена.

Тема 8. Лекція. Вікові особливості розвитку дитини та переваги кольорів у дітей та дорослих (2 год.).

Кольорові переваги дітей дошкільного і молодшого шкільного віку.

Проблема вікових меж здібностей розрізнення кольорів.

Червоний, жовтий, оранжевий, зелений, синій, коричневий, фіолетовий кольори і кольорові стимули.

Вплив кольору на нервову систему дітей дошкільного і молодшого шкільного віку.

Кольорові симпатії дітей та “енергетичні” характеристики кольору.

Кольорова психодіагностика та діти.

Загальні закономірності зв'язків основних характеристик кольору з емоціями.

Темперамент.

Художня творчість дітей.
Інтерпретація дитячих малюнків.
Як розмовляти з дітьми про мистецтво.
Багатоколірний і контрастний живопис.

Література [1-5; 8; 9; 12; 14; 19]

Семінар. Переваги кольорів.

Тема 9. Лекція. Сприйняття кольору та психічні стани (2 год.).

Пороги чутливості кольорів і емоційний стан.
Дослідження впливу психічного стану на сприйняття кольору.
Вплив кольору на психічний стан.
Асоціювання кольорів з психологічними характеристиками.
Дія кольору на вегетативну нервову систему людини.
Вплив кольору на центральну нервову систему людини.
Відношення до кольору у процесі мислення.

Література [1-7; 9; 14; 15; 18]

Семінар. Сприйняття кольору та психічні стани.

Тема 10. Лекція. Колір, емоції і характер (2 год.).

Колір і емоції. Об'єктивізація емоційних переживань людини.
Багаторівнева взаємодія кольору та емоцій.
Поліфункціональність кольору.
“Світлота”, “насиченість” кольору.
Психофізичні характеристики кольору і параметри емоцій.
Колір і характер.
Теоретико-методичні підходи у пізнанні індивідуальних і типологічних особливостей людини.
“Екстраверсія - інтроверсія”.
Чотирибарвна людина М. Люшера, колір як основа типології характеру.
Окремі типи акцентуації характеру.
Кольорові переваги і пороги розрізнення кольорів несуть деяку інформацію про характер.
Порядкові відношення кольорів.

Література [1- 6; 9; 14; 15; 18; 19]

Семінар. Колір, емоції і характер.

IV. Навчально-методична карта дисципліни “Психологія кольору”

Разом: 72 год., лекцій – 16 год., семінарські заняття – 12 год., підсумк. контроль – 4 год., самостійна робота – 40 год.

I семестр

Модулі	Змістовий модуль I.					Змістовий модуль II.				
	Колір у психофізиці сприйняття					Сприйняття кольору та психічні стани				
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Теми лекцій	Вступ. Методологічний аналіз поняття кольору (1 бал)	Історична ретроспектива кольорів. Символіка кольорів (1 бал)	Роль кольору у психофізиці сприйняття (1 бал)	Кольорова психодіагностика (1 бал)		Феномен переваги кольорів (1 бал)		Вікові особливості розвитку дитини та переваги кольорів у дітей та дорослих (1 бал)	Сприйняття кольору та психічні стани (1 бал)	Колір, емоції і характер (1 бал)
Теми Семін. занять		Історична ретроспектива кольорів. Символіка кольорів (1 бал + 10 балів)		Кольорова психодіагностика (1 бал + 10 балів)	Колір у мистецтві (1 бал + 10 балів)		Теорія кольору І.В. Гете, В. Кандинського, І. Іттена (1 бал + 10бал)	Переваги кольорів (1 бал + 10 балів)		Колір, емоції і характер (1 бал + 10 балів)
Самост. робота		Ср №1 - 20 балів		Ср №2 – 20 балів	Ср №3 – 30 балів		Ср №4 – 30 балів	Ср №5 – 20 балів		Ср №6 – 20 балів
ІНДЗ	30									
Види поточн. контр.	МКР №1 (30 балів)					МКР №2 (30 балів)				
Кільк. бал. за модуль	137					167				
Всього балів	304 (Коефіцієнт 3,04)									

V. Плани семінарських занять

Змістовий модуль I.

Колір у психофізиці сприйняття

Семінар.

Історична ретроспектива кольорів. Символіка кольорів (2 год.).

I. Теоретична частина.

1. Колір і магія у первісних народів. Білий, чорний, червоний кольори.
2. Кольорова символіка Стародавнього світу : Індія, Китай, Близький Схід, Центральна Азія, Єгипет.
3. Античність.
4. Кольорові символи християнства.
5. Кольорова символіка іслама.
6. Ренесанс.

II. Навчальна дискусія.

III. Перевірка виконання самостійних робіт.

Література [1; 3; 5; 7; 9; 14].

Семінар.

Кольорова психодіагностика (2 год.).

I. Теоретична частина.

1. Особливості кольору як засобу психодіагностики.
2. Тест чорнильних п'ятен Г.Роршаха.
3. Колірні тести М. Люшера.
4. “Тест кольорових пірамід”.
5. “Колірний тест відносин”.
6. Методика колірних порогів.
7. Нормативні таблиці кольорових переваг.

II. Навчальна дискусія.

III. Перевірка виконання самостійних робіт.

Література [1-6; 14; 18].

Семінар.

Колір у мистецтві (2 год.).

I. Теоретична частина.

1. Колір як художній засіб.
2. Архетипи і колір.
3. Поняття норми у кольоросприйнятті.
4. Кольорова знаковість і побудова образу.
5. Аналіз праць видатних живописців.

6. Методика „розгляду картини” – колірний настрій, рух, принципи.
II. Навчальна дискусія.
III. Перевірка виконання самостійних робіт і підготовка до модульного контролю.

Література [1; 3; 5; 9-11; 13- 15; 17].

Змістовий модуль II. **Сприйняття кольору та психічні стани.**

Семінар.

Теорія кольору І.В. Гете, В. Кандінського, І. Іттена (2 год.).

I. Теоретична частина.

1. І. Ньютон., Р. Штайнер., І. Іттен., В. Кандінський., М. Люшер.,
2. Естетико-феноменологічна концепція Гете.
3. Колір не тільки об'єкт, а й засіб пізнання.
4. Гносеологічна функція кольору.
5. Теорія кольору Кандінського.
6. Теорія кольору І. Іттена.

II. Навчальна дискусія.

III. Перевірка виконання самостійних робіт.

Література [1; 3; 5; 9-11; 13; 14; 16].

Семінар.

Переваги кольорів (2 год.).

I. Теоретична частина.

1. Колірні симпатії дорослих : інформаційна складова колірної дії.
2. „Енергетична” характеристика кольору.
3. Колір і суспільно-культурний досвід.
4. Колір і традиції колірної символіки.
5. Колір і мода.
6. Ідентифікація як механізм колірних переваг.
7. Колірні переваги дітей різного віку.
8. Колірні стимули у дослідженнях.

II. Навчальна дискусія.

III. Перевірка виконання самостійних робіт.

Література [1; 3; 5; 7; 9; 12; 14; 19].

Семінар.

Колір, емоції і характер (2 год.).

I. Теоретична частина.

1. Аналіз кольорових модальних характеристик емоційних процесів.
2. Органічні зв'язки відчуттів та емоцій.
3. Колірне рішення „красивого”, „приємного”, „хорошого”.
4. Динаміка кольорних переваг дошкільників у залежності від переживаємих їми емоцій.
5. Колірні прорфілі емоцій : “страх”, “смуток”, “стомлення”, “гнів”, “радість”, “інтерес”, “здивування” та ін.
6. Колективний та індивідуальний зміст кольороемоційних значень і проблема емоційних станів і властивостей.
7. Проблема “коліро-емоційних фільтрів” сприйняття.
8. Комплексна реакція організму на вплив кольору.
9. Зв'язок регуляції загального емоційного тону і активності з кольором.
10. Психічний стан і сприйняття кольору.
11. “Концентричність - ексцентричність” напрям „руху кольору” (В. Кандінський)

II. Навчальна дискусія.

III. Перевірка виконання самостійних робіт і підготовка до модульного контролю.

Література [1; 3; 5; 7-10; 12-15; 18; 19].

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.

Змістовий модуль I. Колір у психофізиці сприйняття.

Тема 2. Історична ретроспектива кольорів. Символіка кольорів (6 год.).

1. Ознайомитися з літературою за темою та скласти список літератури.
2. Написати есе, що розкриватиме проблеми історичної ретроспективи та роль кольору.
3. Ознайомитися з психологічними константами трьохколірної символізації.
4. Проаналізувати власний досвід використання кольору.
5. Малюнок „Мандали” (формат А-3).
6. Підготовка доповіді на семінарі.

Література [1; 3; 5; 9; 17; 19].

Тема 4. Кольорова психодіагностика (6 год.).

1. Знайомство з основами інтерпретації ККТ – конкретного колірною тесту.
2. Розгляд і аналіз особистого тесту М. Люшера.
3. Нормативні таблиці кольорових переваг.
4. Створення “Гербу родини”.

Література [1-6; 10; 11; 13; 18].

Тема 5. Колір у мистецтві (8 год.).

1. Проаналізувати творчість видатних митців з точки зору використання кольору.
2. Підготовка доповіді та захист реферативного дослідження на семінарському занятті за однією з визначених тем.
3. Підготувати презентацію : “питання відповідності кольору і форми на прикладах творів мистецтва”.
4. Конспект лекцій до вивчення тем та підготовка до модульного контролю.

Література [1; 3; 5; 10; 11; 13; 17].

Змістовий модуль II. Сприйняття кольору та психічні стани.

Тема 7. Теорія кольору І.В. Гете, В. Кандінського, І. Іттена (8 год.).

1. Виконати “Кольорове коло” Гете. Матеріал : папір (А-3), акварель.
2. “Рух кольору” В. Кандінського. Вправи.
3. Виконати “Кольорову кулю Рунге”.
3. Опрацювання лекційного матеріалу.
4. Підготовка доповіді та захист реферативного дослідження на семінарському занятті.
5. Конспект лекцій до вивчених тем.

Література [1; 3; 5; 9; 10; 13; 15].

Тема 8. Переваги кольорів у дорослих (6 год.).

1. Проаналізувати власний досвід переваги кольорів у різні періоди життя та зробити аналіз.
2. Розміщення та концентрація кольорів на аркуші та передача сили кольору. Матеріал : папір (А-3), акварель.
3. Конспект лекцій до вивчених тем.
4. Підготовка доповіді та захист реферативного дослідження на семінарському занятті за однією з визначених тем.

Література [1; 3; 8; 9; 12; 18; 19].

Тема 10. Колір, емоції, характер (6 год.).

1. Створити кольоровий автопортрет.
2. Створити за вибором колірні профілі емоцій : “страх”, “смуток”, “стомлення”, “гнів”, “радість”, “інтерес”, “здивування” та ін.
3. Підготовка до модульного контролю.

Література [1; 3; 5; 9; 15; 18; 19].

VII. Карта самостійної роботи студента.

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I. Колір у психофізиці сприйняття		
Тема 2. Історична ретроспектива кольорів. Символіка кольорів (6 год.)	семінарське заняття, модульний контроль	20
Тема 4. Кольорова психодіагностика (6 год.)	семінарське заняття, модульний контроль	20
Тема 5. Колір у мистецтві (8 год.)	індивідуальне заняття, семінарське заняття, модульний контроль	30
<i>Разом за I модуль (20 год.)</i>		70
Змістовий модуль II. Сприйняття кольору та психічні стани		
Тема 7. Теорія кольору І.В. Гете, В. Кандінського, І. Іттена (8 год.)	семінарське заняття, модульний контроль	30
Тема 8. Переваги кольорів у дорослих (6 год.)	семінарське заняття, модульний контроль	20
Тема 10. Колір, емоції, характер (6 год.)	семінарське заняття, модульний контроль	20
<i>Разом за II модуль (20 год.)</i>		70
<i>Всього 40 год.</i>		140 балів

VIII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

(навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу “Психологія кольору” – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл.

Критерії оцінювання ІНДЗ

(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	4 бали
2.	Складання плану реферату	2 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій	10 балів

	подальшого розвитку даного питання.	
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	4 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	6 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	4 бали
Разом		30 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	26-30	Відмінно
Достатній	21-25	Добре
Середній	16-20	Задовільно
Низький	0-15	Незадовільно

ІХ. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни “Психологія кольору” оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов’язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 304.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій, семінарів	14
2.	Семінарські заняття	60
3.	Модульні контрольні роботи (1, 2)	60
4.	Самостійна робота	140
5.	ІНДЗ	30
6.	Залік	-
Підсумковий рейтинговий бал		304

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Комп’ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські
оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисциплін.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною

тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (див. п. «Захист творчих проектів»).

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни “**Психологія кольору**”.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

X. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії;

створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

XI. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (друкованні завдання для підсумкового контролю).

XII. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2						ІНДЗ
T1	T2	T3	T4	T5	МК1	T6	T7	T8	T9	T10	МК2	
1	32	1	32	41	30	1	31	32	1	42	30	30

Разом : 304 (коефіцієнт 3.04)

ХІІІ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛЕТЕРАТУРИ

Основна.

1. Базыма Б.А. Психология цвета : теория и практика / Б.А. Базыма – СПб.: Речь, 2005. - 205 с.
2. Драгунский В.В. Цветовой личностный тест : практическое пособие / В.В. Драгунский – Мн.: Харвест, М.: АСТ, 2000 – 448 с.
3. Серов Н.В. Цвет культуры : психология, культурология, физиология цвета / Н.В. Серов - СПб.: Речь, 2004. – 672 с.
4. Собчик Л. Н. Метод цветowych выборов: Модификация восьмицветового-го теста Люшера: Практическое руководство / Л. Н. Собчик - СПб.: Речь, 2006 - 128 с.
5. Яньшин П.В. Психосемантика цвета/П.В. Яньшин –Спб.: Речь,2006 – 368 с.

Додаткова.

6. Бажин *Е.Ф.* Цветовой тест отношений: Метод, рекомендация / Е.Ф. Бажин, А.М.Эткинд - Л., 1985 - 19 с.
7. Бэббит Э.Д. Принципы света и цвета. Исцеляющая сила цвета / Бэббит Э.Д. - Киев: София, 1996 - 314 с.
8. Венгер Л.А., Венеев И.Д. Развитие восприятия цвета в дошкольном возрасте / Формирование восприятия у дошкольника / Л.А. Венгера, И.Д. Венеев - М.: Просвещение, 1968 - 34-81 с.
9. Ивенс Р.М. Введение в теорию Цвета / Р.М. Ивенс - М.: Наука, 1964 - 342 с.
10. Кандинский В. О духовном в искусстве (Живопись) / Кандинский В. - Л.: Фонд «Ленинградская галерея», 1990 - 65 с.
11. Кох Э. Индивидуальность Цвета / Э. Кох, Г.М. Вагнер, 1997 – 128 с.
12. Мелик-Пашаев А.А. Развитие у детей способности пользоваться цветами как выразительным средством / А.А. Мелик-Пашаев - М., 1982 - 23 с.
13. Митькин А.А. Динамика формы и цвета в творчестве Василия Кандинского и Казимира Малевича. Проблема цвета в психологии / А.А. Митькин, Т.М. Перцева - М.: Наука, 1993 - 189-196 с.
14. Серов Н.В. Светоцветовая терапия. Смысл и значение цвета / Н.В. Серов – СПб.: Речь, 2001.
15. Шашлов Б.А. Цвет и цветовоспроизведение / Б.А. Шашлов - М.: Стройиздат,1986 - 280 с.
16. Штайнер Р. Очерк теории познания Гетевского мировоззрения / Р. Штейнер - М.: Парсефаль, 1993 - 142 с.
17. Юнг Р. Цвет и выражение внутреннего времени в западной живописи. Психология цвета / Р. Юнг : пер. с англ. - М.: Рефл-бук, Ваклер, 1996 - 135-180 с.

18. Яньшин П.В. Цвето-социометрия как метод социальной психологии. Учебно-методическое пособие / П.В. Яньшин Самара, 2002 - 86 с.

19. Яньшин П.В. Эмоциональный цвет. Эмоциональный компонент в психологической структуре цвета / П.В. Яньшин Самара: СамГПУ, 1996 - 218 с.